

Vlaams
Parlement

vergadering **C151 – FIN9**
zittingsjaar 2013-2014

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting

van 11 maart 2014

INHOUD

- Vraag om uitleg van de heer Joris Van Hauthem tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over het politieke akkoord over het Eurostadion op parking C van de Heizel
- 607 (2013-2014) 3
- Vraag om uitleg van de heer Joris Van Hauthem tot de heer Philippe Muylers, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over het overleg tussen het Instituut voor de Nationale Rekeningen en Eurostat, in het bijzonder over de pps-constructies die het Vlaamse Gewest gebruikt
- 1002 (2013-2014)
- Vraag om uitleg van de heer Dirk Van Mechelen tot de heer Philippe Muylers, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over ontbrekende informatie over begrotingsthema's ten behoeve van Eurostat
- 1044 (2013-2014)
- Vraag om uitleg van de heer Eric Van Rompuy tot de heer Philippe Muylers, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over het onderzoek van Eurostat met betrekking tot de begrotingsconsolidatie van Vlaamse instellingen en constructies
- 1046 (2013-2014) 8

■

Voorzitter: de heer Eric Van Rompuy

Vraag om uitleg van de heer Joris Van Hauthem tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over het politieke akkoord over het Eurostadion op parking C van de Heizel - 607 (2013-2014)

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord. Mijnheer Van Hauthem, zijn er nieuwe elementen voor uw vraag?

De heer Joris Van Hauthem: Het akkoord zelf leek me toch een nieuw element, voorzitter. Minister-president, op maandag 2 december 2013 werd een akkoord bereikt over het nieuwe stadion op parking C van de Heizel in Brussel. Het eigenaardige in dit dossier, vind ik, is dat men van akkoord naar akkoord gaat over iets dat er nog niet is. Elke keer wordt dat zogenaamde ‘akkoord’ aangekondigd, meestal gezamenlijk, door de minister-president van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest en de burgemeester van de stad Brussel. Ook elke keer mogen wij lezen, al dan niet terecht en overdreven, dat de minister-president van Vlaanderen “verheugd” is. Bij welke stap dan ook, u bent altijd verheugd, maar plaatst er nadien wel kanttekeningen bij.

Het akkoord komt erop neer dat er zou worden gekozen – want het is allemaal nog hypothetisch – voor een stadion zonder atletiekpiste en zonder uitschuivend dak. Voor de financiering blijven alle entiteiten bij hun standpunt, terecht, en wordt er op zoek gegaan naar privépartners, waarbij voetbalclub Anderlecht een bevoorrechte partner zou zijn. De Memorial Van Damme, waar ook veel om te doen was in de hele discussie over het nieuwe nationale voetbalstadion, zou tot 2020 in het huidige Koning Boudewijnstadion blijven georganiseerd en tegen dan zou men naar een oplossing zoeken met ergens een nieuw stadion.

U reageerde dus min of meer verheugd, minister-president. Nochtans, als we het vergelijken met het addendum dat u vorig jaar eind augustus of begin september vanuit China liet aanhechten aan de nogal bombastische verklaring van de kandidaatstelling van Brussel als speelstad voor Europese voetbalkampioenschappen, ontdekken we tegenstrijdigheden en blijven er ook vraagtekens. Een tegenstrijdigheid is dat u er in uw addendum voor hebt gepleit dat, indien er toch een nieuw stadion zou komen met atletiekpiste en met uitschuifbaar dak, er geen wijzigingen zouden komen aan het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (GRUP). Dat hebt u ook in deze commissie in dit parlement verklaard. Verder stelde u dat er een akkoord moest komen met het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest onder meer over de veiligheid, maar ook en vooral over de mobiliteit. Een en ander valt niet te rijmen met de procedures die het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest heeft ingespannen bij de Raad van State tegen het bestaande GRUP.

Het zou nu gaan over een stadion zonder atletiekpiste en zonder dak. Voor het overige is het nog een beetje in het duister tasten. Dat geldt trouwens ook voor het financiële plaatje. Wij lazen in de pers dat het studiebureau Deloitte in november 2013 al zou hebben laten weten dat een stadion, zelfs zonder atletiekpiste of uitschuifbaar dak, financieel niet leefbaar zou zijn zonder subsidiëring op welke manier dan ook van het Vlaamse Gewest en/of het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, kortom van een overheid. Dat zou Deloitte toen al hebben laten weten aan alle actoren betrokken bij dit project, dus ik neem aan ook aan u, uw regering, uw administratie. Zelfs in de meest minimale of goedkoopste vorm is dat niet haalbaar indien men enkel kan rekenen op privépartners om de financiering van dit project rond te krijgen en te houden.

Minister-president, wat is de stand van zaken? Hoe zit het met dat akkoord? Is dat niet voor een stuk in tegenspraak met het addendum dat u zelf hebt opgesteld? Blijven de allergrootste vraagtekens op het vlak van mobiliteit en ruimtelijke ordening niet bestaan? Er wordt al gesproken over een wijziging van het GRUP, waar volgens u geen sprake van kan zijn. Hebt

u garanties dat het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest de juridische procedures tegen het GRUP heeft gestaakt? Wat is uw standpunt ten aanzien van wat men een akkoord heeft genoemd?

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Ik ben in die zin altijd verheugd vanuit een houding dat men mensen moet enthousiasmeren wanneer men denkt stappen vooruit te zetten, een beetje diplomatisch wanneer men vaststelt dat men bepaalde activiteiten doet. Maar er is nog altijd geen akkoord. Enfin, wij zijn nog altijd niet akkoord gegaan. U kunt daarover zaken hebben gelezen in de kranten, maar er is nog altijd geen akkoord bereikt over alle elementen van dit dossier, omdat wij – zoals u terecht zegt – een aantal principes hebben meegegeven ten aanzien van dit initiatief. Die wil ik nog even opfrissen.

Ten eerste, wij wensen dit project van grondeigenaar stad Brussel te behandelen zoals andere projecten van private terreinbezitters in Vlaams-Brabant en dus te toetsen aan het RUP. Ik kan niet tegelijk dit ruimtelijk uitvoeringsplan voor de Raad van State aanvechten en er een beroep op doen.

Ten tweede wenst de Vlaamse Regering niet financieel bij te dragen aan dit project.

Ten derde is een goede mobiliteitsafwikkeling cruciaal. De medewerking van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest is dus vereist voor het project van optimalisatie van de Brusselse ring dat in oktober door de Vlaamse Regering werd goedgekeurd.

Ten vierde dient de veiligheid op een correcte manier te worden verzekerd in goede samenwerking met de betrokken gemeentebesturen, of het gemeentebestuur van Grimbergen, de stad Brussel en de federale overheid.

Ten slotte is het bestaand en nationaal stadion afbreken zonder een volwaardige oplossing voor de atletieksport en het jaarlijkse evenement Memorial Van Damme, met werelduitstraling, niet wenselijk.

Dat waren en zijn nog altijd onze principes in dit dossier. Dit standpunt werd op 7 juni 2013 in een brief van mij, namens de Vlaamse Regering, ook overgemaakt aan collega Vervoort. Ik meen dat het ook al werd besproken in deze commissie. De daaropvolgende weken is er technisch overleg over de diverse aspecten geweest. Dat heeft uiteindelijk geleid tot een ondersteunende brief op 11 september vanwege de Federale Regering, de Vlaamse Regering en de Brusselse Hoofdstedelijke Regering ten aanzien van de kandidatuur van de Belgische Voetbalbond voor Brussel als speelstad bij het Europees voetbalkampioenschap in 2020. Er werd toen afgesproken dat er een financiële haalbaarheidsstudie zou worden opgemaakt. Deze studie werd in november 2013 bezorgd en besproken. Die leidde uiteindelijk, na een gezamenlijk bericht van de Voetbalbond en de atletiekwereld met betrekking tot de consequenties voor de atletiek, tot de keuze van de initiatiefnemers voor een simpel voetbalstadion zonder piste en zonder dak. Die keuze werd dus gemaakt met akkoord van de atletiekwereld.

Op 2 december werd effectief een nieuwe stap gezet – ik heb daar al dan niet verheugd op gereageerd volgens u. Het is een nieuwe stap in de voorbereiding van de realisatie van een nieuw en nationaal stadion op parking C. Dat gebeurde op basis van een studie van Deloitte, waar u naar verwees. De initiatiefnemers, zijnde de Voetbalbond, Anderlecht en de stad Brussel, zijn tot de conclusie gekomen dat een eenvoudig voetbalstadion zonder dak en zonder atletiekpiste financieel het maximaal haalbare is.

Bovendien heeft de stad Brussel zich er ten aanzien van de atletiekwereld toe verbonden dat de Memorial Van Damme in elk geval tot 2020 in het Heizelstadion kan blijven plaatsvinden. Er zal ook een werkgroep worden opgestart om naar een valabel alternatief te zoeken.

Dit alles werd op een persconferentie toegelicht door de initiatiefnemers en Wilfried Meert, stichter en organisator van de Memorial Van Damme.

Onze zorg was om te verzekeren dat de atletiek en de Memorial Van Damme kunnen blijven bestaan. Als Wilfried Meert en de hele atletiekwereld ermee akkoord gaan, wie zijn wij dan om iets anders te zeggen? Deze oplossing is door de atletiekwereld en in het bijzonder door de Memorial Van Damme aanvaard.

De initiatiefnemers hebben nog heel wat werk voor de boeg om hun project technisch en financieel rond te krijgen. Ook op dit vlak wijst de studie van Deloitte erop dat een diepgaande studie tegen maart 2014 absoluut noodzakelijk is. Het Vlaamse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest zullen in elk geval een akkoord moeten bereiken over de optimalisatie van de ring. Dat is absoluut noodzakelijk om het project vergund te krijgen. Ik kan u meegeven dat hieromtrent werkvergaderingen hebben plaatsgevonden tussen de medewerkers van minister Crevits en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest.

Voorzitter, ik neem er ook even mijn antwoord op de vraag van mevrouw Werbrouck bij, want zij stelde een specifieke vraag over de Memorial Van Damme. De Vlaamse overheid heeft ervoor gepleit om nu al zekerheid te geven aan de Memorial Van Damme tot 2022 en om daarmee ook perspectieven te bieden aan de Belgische kandidatuur van het EK atletiek in 2022.

Ik stel echter vast dat er een akkoord tot stand is gekomen tussen de initiatiefnemers en de organisatoren van de Memorial Van Damme om te gaan voor zekerheid tot 2020 en voor een engagement om te werken aan het perspectief op lange termijn.

Wij hebben de kat de bel aangebonden, zeker ten aanzien van de Brusselse Regering en de stad Brussel, door erop te wijzen dat we de Memorial Van Damme belangrijk vinden. Er is een akkoord uit de bus gekomen tot 2020. Er is het EK atletiek in 2022 en men wil dat dit kan plaatsvinden, men wil er zich kandidaat voor stellen. Ik ga ervan uit dat als Wilfried Meert en de anderen akkoord gaan met de werkwijze tot 2020 en met het engagement om te blijven zoeken naar een oplossing die de kandidatuur voor 2022 zeker mogelijk maakt, het een akkoord is waarvan wij akte moeten nemen. Wij worden bedankt voor de inspanningen die we ter zake hebben gedaan.

Dit dossier is nog niet afgesloten. Het realiseren van een moderne infrastructuur voor zowel voetbal als voor atletiek, zal nog heel wat inspanningen vergen van de initiatiefnemers. Het is vandaag ook niet zeker dat men alles rond zal krijgen. Ik heb u hopelijk duidelijk gemaakt dat de visie van de Vlaamse Regering een heldere visie is. We houden op basis van onze principes de lijn aan. Net zoals in andere investeringsdossiers handelen we correct, maar er zijn nog een aantal zaken waarvoor we boter bij de vis wensen te krijgen vooraleer we er een akkoord over geven.

Ik ga ervan uit dat de gesprekken tussen de eigenaars, de stad Brussel en de Voetbalbond meer tijd vergen dan oorspronkelijk door sommigen werd ingeschat. Zo werden de plenaire werkvergaderingen tot op heden telkenmale uitgesteld. Vooral het mobiliteitsdossier is vandaag nog altijd een moeilijk discussiepunt tussen het Vlaamse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest.

Mijnheer Van Hauthem, ik hoop dat u met dit antwoord met nog meer kennis van zaken dit dossier zult volgen dat u al een hele tijd volgt. Dit is de stand van zaken waar u naar gevraagd hebt.

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Minister-president, u hebt inderdaad een stand van zaken gegeven, en dat was nodig na de euforische berichten in de pers. Het leek opnieuw alsof alles al rond was, terwijl u zegt dat er nog geen akkoord is. Maar het komt er eigenlijk op neer dat er wel een akkoord is tussen de stad Brussel en de atletiekwereld die elkaar hebben gevonden in een bepaald perspectief. Ik hoor u echter ook zeggen dat de mobiliteit een van de grootste knelpunten is. De gesprekken over de optimalisatie van de Brusselse Ring hadden hoe dan

ook moeten plaatsvinden, met of zonder het dossier over parking C. De beslissing over de optimalisatie is een beslissing die de Vlaamse Regering heeft genomen, los van de vraag of daar een nieuw stadion komt, in welke vorm dan ook. Maar als het ook daar niet vooruitgaat, dan zit ook dat dossier in het slop.

Ik neem aan dat u er ook bij blijft dat het niet opgaat om enerzijds tegen het GRUP te procederen en anderzijds dat project te willen realiseren. In de berichtgeving staat er een tegenspraak wat de studie van Deloitte betreft. Langs de ene kant lezen we in de pers – en misschien is dat niet correct – dat eigenlijk zelfs een minimaal stadion zonder atletiekpiste en zonder dak, dus in de eenvoudigste vorm, financieel niet haalbaar is wanneer de overheden niet bijspringen. Aan de andere kant zegt u dat op basis van de studie van Deloitte is beslist om te opteren voor een eenvoudig stadion zonder piste en zonder dak omdat dat financieel wel haalbaar is. Mijn vraag is nu wat er precies in die studie staat. Kunnen wij daar eventueel over beschikken, want die studie maakt toch deel uit van het besluitvormingsproces?

U hebt het over een akkoord dat er in maart moet zijn tussen Brussel en Vlaanderen. Het is nu maart, de maand is nog niet afgelopen, maar we zijn wel bijna in de helft. Wat gebeurt er indien de deadline van maart niet wordt gehaald? Dat is een bijkomend vraagteken. Vandaar dat u wellicht ook zegt dat het nog niet rond is en dat men er nog lang niet is.

Blijft u bij het standpunt dat u vroeger hebt ingenomen dat het GRUP blijft wat het is voor wat parking C betreft? U hebt gezegd dat er stemmen opgaan naar aanleiding van de verdere ontwikkeling van dit dossier dat het GRUP misschien wel eens zouden moeten worden aangepast omdat het project niet zou passen in het bestaande GRUP, ook al wordt dat nu betwist door de Raad van State. Blijft u erbij dat u het huidige GRUP waarbij de recreatiezone beperkt is tot 50.000 vierkante meter en waarbij de vraag is of dat stadion met zijn multifunctionele toekomst daar wel in past, niet zult wijzigen in functie van dit project?

De heer Eric Van Rompuy: Minister-president, ik heb ook een bijkomende vraag over de mobiliteit wanneer het stadion op parking C komt. U hebt gezegd dat u eerst duidelijkheid wilt over de optimalisatie van de ring. We weten dat er bezwaren zijn vanuit het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest en vanuit een aantal gemeentebesturen. Is er al enig zicht op de eventuele gevolgen van dat nieuwe stadion? Nu hebben we al het Koning Boudewijnstadion op de Heizel. Daar zijn de Heizelpaleizen met het Voedingssalon, het Autosalon, de grote matches van de Rode Duivels. Vraag is of het een groot verschil zal zijn wanneer dat nieuwe stadion daar komt. Daar zal immers ook niet elke week een event plaatshebben. Vanuit welke hypothese wordt er gesproken over dat mobiliteitsdossier? Is het dat men absoluut van Vlaamse kant wil dat die optimalisatie plaatsvindt zoals gepland? Of is het dat er door dat stadion nieuwe mobiliteitseisen, ook vanuit Vlaamse kant, worden gesteld? Dat betekent dat er voor de optimalisatie van de ring in die moeilijke strook bijkomende wijzigingen moeten gebeuren.

U zegt dat die optimalisatie al een aantal keren is uitgesteld omwille van de discussie over mobiliteit. Is dat omdat het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest en sommige gemeentebesturen problemen hebben met de oorspronkelijke plannen? Of heeft het te maken met het feit dat de bestaande plannen van optimalisering moeten worden gewijzigd om die verkeersstroom naar het mogelijke nieuwe stadion mogelijk te maken?

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Mijnheer Van Hauthem, ik zal nakijken in welke mate dat rapport beschikbaar kan worden gemaakt. We moeten overleggen met Brussel of we dat rapport kunnen vrijgeven. Als dat mogelijk is, is dat voor mij geen enkel probleem.

Wij hebben dat GRUP goedgekeurd. Dat ligt nu bij de Raad van State. Ik kan u bevestigen dat er momenteel binnen de Vlaamse Regering geen enkele intentie bestaat om dat GRUP te wijzigen. De lijn is daar heel duidelijk. We zullen zien welke procedures tegen het GRUP zijn

aangespannen. Maar er ligt op dit moment niets op tafel om het GRUP te wijzigen enkel omwille van dit project.

De mobiliteit is een belangrijk gegeven. U hebt gelijk, voorzitter, dat wij de ring sowieso wensen aan te pakken, ook los van dit dossier, omdat er nu al serieuze problemen zijn. Die problemen zullen nog groter worden. Het gaat niet om elke dag, omdat er niet elke dag in het stadion zal worden gespeeld, maar als er activiteiten plaatsvinden, zal dat een heel belangrijke negatieve impact hebben op de ring. U vraagt of er al concrete gegevens zijn over die impact. Dat moet ik nakijken. Als ik daarover informatie heb, wil ik die bij het verslag voegen. Zo niet, moet u de vraag even opnieuw stellen aan minister Crevits, die bevoegd is voor het mobiliteitsdossier.

Er zijn sowieso problemen op de Brusselse ring. Ik heb nu begrepen dat men in de schoot van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering met een soort memorandum of understanding zou werken. Wij hebben een beslissing genomen. Voor ons is dat heel belangrijk. Een stadion zonder dat wij een go krijgen, of sterker nog, zonder dat wij weten of de Brusselse Hoofdstedelijke Regering ertegen gaat ageren, is niet wijs en dat zullen we niet doen. Uit andere dossiers weten we dat de Raad van State vraagt om eerst de mobiliteitsproblemen op te lossen, voor er een go kan komen voor het project, en niet omgekeerd.

Ik hoop dat u tevreden bent met deze verduidelijking. Ik zal u de informatie nog bezorgen over het verslag en de impact op de mobiliteit van het nieuwe stadion. U hebt gelijk dat er nu al veel activiteiten zijn.

De heer Joris Van Hautem: Minister-president, de impact op de mobiliteit was een van onze argumenten om te zeggen dat het stadion daar niet thuishoort. Ik herhaal niet wat ik de vorige keren heb gezegd, toen ik heb verwezen naar een studie van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest zelf, waar Schaarbeek-Vorming als beste locatie uit kwam, ook in functie van stadsontwikkeling.

Ik heb niets tegen dat nieuwe stadion, maar het lijkt me niet de geschikte plaats om nog iets bij te zetten, mijnheer Van Rompuy. Het is toch de bedoeling dat het niet enkel een voetbalstadion wordt dat vijf keer per jaar wordt gebruikt, maar dat er eventueel om de twee weken wordt gevoetbald en dat er ook evenementen plaatsvinden. Naast de Heizel, naast NEO, naast Just Under The Sky, naast Uplace: u kunt de ring nog vijftien keer optimaliseren, als men zo de capaciteit begint op te gebruiken.

De deputatie van de provincie Vlaams-Brabant heeft toch ook de milieuvergunning voor Uplace op dat ogenblik geweigerd omwille van de verkeerscongestie. Dat element mag men toch wel in rekening brengen als men dat stadion daar wil bouwen. Wie zondag op de ring reed tijdens de laatste dag van Batibouw heeft wel gezien hoe het zit aan de Heizel. Elke dag zit de Brusselse ring van in Groot-Bijgaarden tot achter het viaduct van Vilvoorde dicht. Dat was tien jaar geleden niet het geval.

De gemeente Grimbergen is blijkbaar ontstemd omdat ze ook via de pers moet vernemen wat Brussel in dit dossier al dan niet als akkoord naar voren schuift. Ik heb steeds meer de indruk dat het een eenzijdig Brussels dossier is en dat de Vlaamse Regering wordt geacht om daarin mee te lopen, maar gelukkig houdt u blijkbaar nog vast aan een aantal zaken in dit dossier.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van de heer Joris Van Hauthem tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over het overleg tussen het Instituut voor de Nationale Rekeningen en Eurostat, in het bijzonder over de pps-constructies die het Vlaamse Gewest gebruikt
- 1002 (2013-2014)

Vraag om uitleg van de heer Dirk Van Mechelen tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over ontbrekende informatie over begrotingsthema's ten behoeve van Eurostat
- 1044 (2013-2014)

Vraag om uitleg van de heer Eric Van Rompuy tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over het onderzoek van Eurostat met betrekking tot de begrotingsconsolidatie van Vlaamse instellingen en constructies
- 1046 (2013-2014)

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Voorzitter, minister, ik heb mijn vraag om uitleg ingediend op basis van een aantal vragen die Eurostat heeft gesteld in verband met de pps-constructies bij scholenbouw. Het blijkt dat Eurostat dezelfde vragen ook stelt bij een aantal andere constructies in andere beleidsdomeinen.

Eurostat heeft dus vragen bij de Belgische boekhouding. Zo is Eurostat erover bezorgd dat de schuld van het Waalse Gewest hoger zou kunnen zijn dan gedacht. Het statistisch bureau stelt zich ook vragen bij de pps-constructies die het Vlaamse Gewest gebruikt. Dat konden we onder meer lezen in L'Echo van 13 februari jongstleden. Volgens de berichtgeving in die krant heeft Eurostat tijdens een bezoek aan de Belgische autoriteiten tussen 3 en 5 februari, een lange lijst precieze vragen overgemaakt. Die vragen hadden vooral betrekking op een reeks operaties van de gewesten en van de Duitstalige Gemeenschap met een mogelijke impact op de Belgische schuld. Over die schuld gaat het eigenlijk.

Op Vlaams niveau heeft Eurostat vragen bij het systeem van publiek-private samenwerking dat de Vlaamse Regering onder meer gebruikt voor het realiseren van infrastructuurprojecten, bijvoorbeeld voor scholenbouw en openbare werken. Volgens de zakenkrant L'Echo staat Eurostat "perplex" omdat de schuldenlast eigenlijk de verantwoordelijkheid is van het gewest, maar niet te zien is in de rekeningen van het gewest. De vraag is hoe het zit, of de waarborg die de Vlaamse Regering geeft en in de consolidatie van de schuld zit, al dan niet zichtbaar moet zijn in de cijfers.

Nadat het bericht werd bekendgemaakt, plande het Instituut voor de Nationale Rekeningen (INR) volgens L'Echo donderdag en vrijdag twee dagen van spoedvergaderingen om antwoorden te formuleren op de vragen van Eurostat.

Collega's, het is genoegzaam bekend dat bij de kwalificatie van de alternatieve financiering in of buiten de sector overheid, Eurostat rekening houdt met de mate waarin de financiering wordt gewaarborgd door die sector overheid. Het toekennen van waarborgen in het licht van alternatieve financiering levert als gevolg hiervan mogelijk moeilijkheden op met betrekking tot het buiten de reguliere begroting houden van de betrokken schulden. Er liep vorig jaar al een onderzoek van Eurostat naar de kwalificatie van de pps-inhaalbeweging voor schoolinfrastructuur.

Twee weken voor ik de vraag om uitleg heb ingediend, raakte in deze commissie ook bekend dat Eurostat zich veel vragen stelde over de DBFM-operaties (Design Build Finance Maintain). U hebt toen naar aanleiding van de zaken die er in deze commissie over werden gezegd, gesteld: "Los van de eventuele aanzet voor een herfinanciering, die volgens de huidige contractuele bepalingen voor eind 2017 moet zijn afgerond, lijkt het logisch dat het

standpunt van Eurostat beslissend zal zijn voor een eventuele herziening van de financieringsstrategie. Ik wens daar niet op vooruit te lopen.”

U zei dat Eurostat nog geen beslissing had genomen, maar volgens het verslag van deze commissie van 18 februari over de gedachtewisseling over het groenboek Zesde Staatshervorming, stelde de heer Debucquoy van het Rekenhof heel duidelijk: “Blijkbaar heeft het Instituut voor de Nationale Rekeningen op vraag van Eurostat beslist om vanaf 2013 de cijfers op te nemen in de overheidsrekeningen in afwachting van een nieuw initiatief van de Vlaamse Regering. De brief hierover is niet gekend, maar de beslissing is er sinds december 2013”.

Minister, ik had van u het volgende willen weten. Op welke wijze is er een verband tussen de berichtgeving over een beslissing van Eurostat rond Scholen voor Morgen en het overleg tussen Eurostat en het Instituut voor de Nationale Rekeningen?

Op welke wijze is het Vlaamse Gewest betrokken bij dit overleg?

De voorzitter: De heer Van Mechelen heeft het woord.

De heer Dirk Van Mechelen: Voorzitter, minister, mijn excuses dat ik het eerste deel van de vraagstelling gemist heb, maar de hoorzittingen zijn bezig over het validatiedecreet rond het integratiespoor. Vandaar dat ik u gewoon mijn vraag stel.

Zoals ook door de collega werd gezegd, is uit de recente vergadering tussen de verschillende overheden, waaronder ook de Vlaamse Regering, en het Europees statistisch bureau Eurostat, gebleken dat de Vlaamse Regering tegen maart 2014 over zes begrotingsthema's meer informatie moet bezorgen.

Concreet heeft Eurostat vragen over de begrotingsopname van volgende dossiers: investeringen in de sociale woningbouw, de waterzuiveringsgroep Aquafin, de Limburgse reconversie maatschappij (LRM), de Participatie Maatschappij Vlaanderen (PMV), de intercommunales en de leasing van verschillende boten via 'Wandelaar Invest' in Antwerpen.

De gewesten zouden tijd hebben tot 20 maart om antwoorden op deze vragen te bezorgen.

Minister, anticiperend daarop heb ik een aantal vragen voor u. Welke pijnpunten met betrekking tot de begrotingsopname van de zes hierboven vernoemde dossiers bleken uit de vergadering met Eurostat? Kunt u er per dossier een toelichting over geven?

Wat zal de Vlaamse Regering antwoorden op de commentaren van Eurostat? Staan we stevig in onze schoenen? Mogen we daarover gerust zijn? Of zijn er onweerswolken? In het verleden hebben we een debat gehad over de herconsolidatie van De Lijn, die ook buiten de begroting stond. Meteen moest heel het investeringsprogramma van De Lijn worden opgenomen in de begroting en dat had een fameuze weerslag.

Welke commentaren heeft Eurostat tijdens deze vergadering geleverd betreffende de ESR-neutraliteit (Europees Systeem van Nationale en Regionale Rekeningen) van de DBFM-constructie Scholen voor Morgen? Ik verneem dat er op nogal wat beleidsniveaus heel grote ongerustheid over is. Ik heb mijn eerste brief hierover geschreven op 1 september 2010, en daarin schreef ik dat we hiermee toch moeten opletten.

Ik heb ondertussen bij het Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs (AGION) de cijfers opgevraagd. Voor 2013 en wat deze DBFM betreft, gaat het over 34,5 miljoen euro. Aangezien u een begroting in overschot had, zou ik zeggen: 'case closed'. Het probleem is opgelost. Als we moeten consolideren, blijft de begroting in evenwicht. Voor 2014 is de impact herhaald. En voor alle duidelijkheid: het gaat over betalingskredieten, niet over de beschikbaarheidsvergoeding. Bij consolidatie zullen we dus de investering in zijn totaliteit moeten opnemen. Voor de huidige begroting gaat het over 195,5 miljoen euro. Bij mijn weten bevat deze begroting geen buffers en reserves meer en is er geen overschot. Mocht dit gebeuren, dan moet met andere woorden de begroting fundamenteel worden bijgestuurd.

Mijn grote bezorgdheid – u voelt me komen – gaat over de volgende jaren. Een concreet cijfer voor 2015 dat vandaag naar voren wordt geschoven, is een reëel betalingspatroon van 584 miljoen euro in 2015. Het zal in 2016 verder oplopen. Als we dit lezen in het perspectief van onze meerjarenbegroting die nu al een tekort geeft van bijna 1 miljard euro in 2016 en als we weten dat we volgens de zesde staatshervorming en de nieuwe financieringswet in 2015 en 2016 gecumuleerd 753 miljoen euro zullen moeten besparen, dan praten we over 1,5 miljard euro. Met een tekort van 1 miljard euro op de meerjarenbegroting en een consolidatie van een kleine 600 miljard euro in 2015 die nog zal stijgen in 2016, zijn we een put aan het graven waar we eigenlijk niet meer uit geraken.

Minister, is dat reëel gevaar van die consolidatie aanwezig of is dat afgewezen? Indien het afgewezen zou zijn, dan kan ik me daar alleen in verheugen. Hoe zal de Vlaamse Regering hier nu op reageren?

De heer Eric Van Rompuy: Mijn vraag gaat in dezelfde zin. Ik wil ze wel in de voorwaardelijke wijze stellen. We hebben in de pers gelezen dat er een overleg is geweest met Eurostat over zes dossiers. Mijnheer Van Mechelen, die constructies gaan al jarenlang mee. Die hebt u als minister van Begroting zelfs mee ingevoerd. Het gaat over sociale woningbouw, Aquafin, de LRM, PMV, enkele intercommunales, Scholen van Morgen. Maar over dat laatste gaat het niet in mijn vraag, want dat is behandeld voor het krokusreces. In de pers geeft men echter de indruk dat het bijna verworven is dat die constructies in de begroting moeten worden opgenomen. Minister, waar staat dat dan? Is het inderdaad een reële mogelijkheid dat we daartoe worden verplicht? Of blijft dat beperkt tot een onderzoek en vragen zoals we dat ook voor de scholenbouw gedurende twee à drie jaren hebben ondervonden?

De voorzitter: Minister Muylers heeft het woord.

Minister Philippe Muylers: Als ik sommige vraagstellers hoor – en ik maak abstractie van u, voorzitter – dan heb ik de indruk dat zij kennis hebben van een andere vergadering met Eurostat waarvan ik niet op de hoogte ben. Die vergadering ging immers over andere onderwerpen. Scholen van Morgen is gewoon niet aan bod gekomen. En als er al een aantal elementen aan bod kwamen, dan was dat in algemene termen maar niet op de beschuldigende toon die ik hier soms hoor.

Wat Scholen van Morgen betreft, zal ik niet reageren aangezien we dat de vorige keer in deze commissie hebben behandeld. Ook over de uitspraken van het Rekenhof hebben we het toen gehad.

Mijnheer Van Mechelen, de constructie bestond voor ik in de Vlaamse Regering kwam. Elk mogelijk doemscenario is toen onderzocht. En u hoopt samen met mij dat we dit ESR-matig in orde krijgen.

Ik wil wat dieper ingaan op de vergadering die we wel hebben gehad op 13 en 14 februari en waarbij het Vlaamse Gewest voor de eerste maal – en wat mij betreft, hoort dit altijd zo te zijn – rechtstreeks en formeel is gecontacteerd door Eurostat.

Ter herinnering, de rekeningen van de Belgische overheden worden intensief gescreend door Eurostat, in het kader van de excessive deficit procedure (EDP), als gevolg van de Dexia-affaire. Dankzij Dexia is België daaraan onderworpen na de reddingspoging waar wij in 2008 500 miljoen euro in hebben gestopt die intussen reddeloos verloren zijn.

Op 13 februari heeft Eurostat aan het Vlaamse Gewest een reeks vragen gesteld die handelden over een reeks potentiële gebreken die Eurostat vreesde, onder meer ingegeven door het verontrustend rapport dat het Rekenhof had opgesteld over de schuld van het Waalse Gewest. Eurostat was er niet van op de hoogte dat het Rekenhof in België een orgaan vormt dat functioneert voor alle parlementen. In de meeste andere landen fungeert er een rekenhof per parlement. Bij ons heeft hetzelfde Rekenhof dat Wallonië heeft onderzocht en daar

eventueel problemen heeft ontdekt, ook Vlaanderen onderzocht. Als die problemen er waren geweest in Vlaanderen, dan had het Rekenhof die ook wel ontdekt. Het feit dat hetzelfde Rekenhof alle rekeningen controleert en opmerkingen heeft gemaakt bij Wallonië en niet bij Vlaanderen, maakte het gemakkelijker voor mij en de mensen die de verdediging van Eurostat hebben opgenomen.

Dat belet niet dat Eurostat en het INR voor en na de vergadering schriftelijke vragen om informatie stellen. Die vragen zijn niet of alleen in algemene termen aan bod gekomen op die vergadering van 13 februari.

Ik overloop de voornaamste vragen die we vooral schriftelijk ontvangen. Ik zal ze in extenso opsommen.

Hoewel het Vlaams Parlement naar Europese normen deel uitmaakt van de Vlaamse overheid, zijn de rekeningen niet beschikbaar en niet geconsolideerd met die van de Vlaamse overheid. Eurostat vraagt dat die rekeningen worden overgemaakt. Ik heb een brief gestuurd naar de voorzitter van het Vlaams Parlement en intussen zijn die rekeningen aan Eurostat bezorgd, voor 28 februari, zoals gevraagd.

Er is ook gevraagd dat de rekeningen van universiteiten en hogescholen tijdig en volledig geïntegreerd zouden worden. Intussen heb ik die volledig geïntegreerd. De heer van Rouveroy heeft daar in het verleden nog vragen over gesteld. Met die integratie hebben we een breuk gemaakt met het verleden. Eurostat vraagt nu dat we deze rekeningen nog twee maanden vroeger ter beschikking stellen. Voor mij is dat gewoon een vraag naar informatie.

Verder moet Vlaanderen informatie bezorgen over LRM, de Vlaamse Participatiemaatschappij (VPM), Vitrufin, de moedermaatschappij boven Ethias en alle filialen van PMV. Deze informatie-inzameling was al aan de gang en zal worden versneld.

Vlaanderen moet ook alle operaties opgeven die gebeuren in gedelegeerde opdracht. Het gaat dan over de operaties van het rollend fonds van PMV. Die vallen onder de bevoegdheid van de Vlaamse minister die bevoegd is voor de overheidsbedrijven. Deze operaties zijn heel beperkt maar ze zullen, wanneer Eurostat dat vraagt, vanaf heden op een correcte manier worden geregistreerd en dus het ESR-saldo beïnvloeden.

Vlaanderen moet ook een nota leveren over alternatieve financiering. Die is klaar, aangezien wij die ook rapporteren aan het Vlaams Parlement. Die basis zal dienen om aan Eurostat te bezorgen. Idem dito wat het cashpoolsysteem betreft. Ook daar zal de rapportering aan het Vlaams Parlement de basis vormen van de informatie die wij bezorgen.

Daarnaast rapporteert Vlaanderen volgens Eurostat de swapoperaties niet op een correcte manier. Wij boeken nominaal terwijl ESR de marktwaarde voorschrijft. We hebben echter maar één swap in de boeken van de Vlaamse Gemeenschap staan, namelijk de swap voor de Diestse Poort-operatie.

Eurostat wenst ook een opgave van alle kapitaalinjecties die PMV en haar dochtervennootschappen vorig jaar hebben gedaan. Deze lijst is opgevraagd bij PMV. Zodra we ze krijgen, bezorgen we ze aan Eurostat.

Eurostat heeft ook een aantal bijkomende vragen over vastgoedoperaties van PMV en wenst inzage in de contractuele details. Ook die zijn opgevraagd en zullen worden bezorgd.

Eurostat wil ook inzage in de leverancierskredieten waarover de Vlaamse Gemeenschap beschikt en de gebeurlijke factoringoperaties, met bijkomend onderscheid naar regresmogelijkheden. Nu, wij als Vlaamse overheid as such, de ministeries, hebben geen factoringcontracten. Het zou abnormaal zijn als wij die wel zouden hebben. Het is een vrij dure vorm van kredietverstrekking en wij hebben geen liquiditeitsproblemen, zoals u weet. Of andere instellingen, de universiteiten of het Vlaams Parlement die wel hebben, hebben we opgevraagd. Uit die opvraging blijkt tot nu toe dat ook zij geen factoringcontracten hebben. Het zijn allemaal informatieve vragen waarop wij een antwoord geven. Dit is een typisch

voorbeeld: tenzij er nog iets verandert, zullen we overmaken dat we geen factoringoperaties hebben.

Eurostat wenst verder dat we inzage geven in de kredietverlening van de Vlaamse overheid en met name die waar er achterstallen zijn. Nagegaan wordt hoe deze gegevens voor de hele Vlaamse overheid kunnen worden verzameld. Als we dat kunnen, zullen we dat ook overmaken. Eurostat wenst ook een continue updating van de pps-projecten, die Vlaanderen afsluit, met inbegrip van de contractuele documentatie ervan. We zullen hen daarvan op de hoogte houden.

Ten slotte had Eurostat een beperkt aantal vragen aan de lokale besturen. De voornaamste was de vraag op welke wijze een gemeentelijk waterdistributiebedrijf – in dit geval TMVW – de financiering en de exploitatie verzorgt van wat Eurostat beschouwt als een overheidsinvestering, met name een publiek zwembad. Wij hebben ook die informatie opgevraagd bij de lokale besturen en zullen die, als we die krijgen, overmaken aan Eurostat.

Uit deze omstandige opgave van alles wat Eurostat aan pure informatie vraagt, mijnheer Van Rompuy, zoals u ook in uw vraag stelt, kunt u afleiden dat de vergadering met Eurostat – althans die die wij kennen – niet gaat over een beschuldiging. Het is een vraag naar informatie, niet meer dan dat.

Niettemin kan ik om volledig te zijn dit nog aanstippen. Via de EDP-audit naar de zaak van Dexia zijn wij in die procedure beland. Vorig jaar waren wij als Vlaamse Gewest niet uitgenodigd, maar is het INR op last van Eurostat overgegaan tot dataminingtechnieken om aldus de perimeter van de overheid in België correcter te kunnen vaststellen. Men is daarbij gaan kijken naar de namen van mensen werkzaam in de overheid en de gekozen organen. Die data worden gekruist, om te kijken in welke organen mensen van de overheid zitten. Daarvoor kijkt men naar de namen van de bestuurders van vennootschappen en instellingen. Zo is een grote lijst van instellingen bekeken, die potentieel toch bij de overheid moeten worden gerekend, doordat zij vooral worden bemand door mensen uit de overheid, zowel op lokaal vlak als op regionaal vlak. Men gaat dan verenigingen als ‘De vrienden van het museum van Gaasbeek’ onderzoeken om te kijken of zij dienen te worden beschouwd als vallend onder de overheid, gewoon op basis van wie bestuurders zijn en dergelijke.

Dat onderzoek, waarvan u begrijpt dat het een grote omvang heeft, loopt nog. Het kan en zal aanleiding geven tot een correctere vaststelling van de overheidsperimeter. In dat kader heeft het INR ook de contractuele documentatie opgevraagd van de pps-projecten, die voorheen, ook door vorige regeringen, werden aangegaan en die in het licht van het ESR-2010-stelsel mogelijk kunnen worden geherklasseerd als op te nemen op de rekeningen en de balans van de Vlaamse Gemeenschap. Ook bij de lokale overheden zijn de pps-documenten opgevraagd en die zullen wij overmaken.

Het ging puur om het opvragen van informatie, dat wil ik heel duidelijk stelen. Er was ongerustheid over de schuld op basis van het Rekenhof. De rest is vooral schriftelijk, en niet op 14 februari 2014, opgevraagd in detail aan de Vlaamse overheid in het kader van de EDP.

De heer Eric Van Rompuy: Dank u, minister, voor uw antwoord.

De heer Joris Van Hauthem: Dank u, minister, voor uw antwoord. Tussen de berichtgeving en de realiteit kan soms een kloof liggen, dat is wel juist, maar goed. U hebt nu een stand van zaken gegeven. U hebt gezegd welke vragen gesteld zijn. De informatieve vragen zijn allemaal beantwoord, maar u hebt uiteraard nog geen zicht op wat het resultaat daarvan kan zijn. Dat is wel de belangrijkste vraag. Stel dat men beslist dat de consolidatiekring ruimer wordt, zal dat ongetwijfeld gevolgen hebben. De ongerustheid is wat dat betreft niet helemaal weggenomen. U hebt ons wel gerustgesteld over het feit of men iets zoekt om ons op de vingers te tikken. Maar de ongerustheid over het eventuele gevolg is niet helemaal weg, over wat Eurostat eventueel van plan is te doen, te beslissen of op te leggen.

De heer Dirk Van Mechelen: Voorzitter, collega's, als mijn vraag welke pijnpunten met betrekking tot de begrotingsopname van de zes hierboven vernoemde dossiers bleken uit de vergadering met Eurostat, als een beschuldiging wordt beschouwd, moet ik eerlijk zeggen dat de lout lout bijzonder kort is.

Minister, ik wil u bedanken voor uw exhaustief antwoord en de verwijzing naar het feit dat ik een grote verantwoordelijkheid draag, historisch, voor de oprichting van investeringsmaatschappijen als PMV. Zoals u weet, mijnheer Van Rompuy, is dat tot stand gekomen na het debacle met Gimvindus. Ik zou zeggen: daarvan neem ik akte, ik hoop dat de geschiedenisboeken het opnemen, het doet me veel genoegen.

In verband met de procedure met Eurostat, minister, wil ik even meegeven dat we in 2009 een formeel overleg hadden met Eurostat over het BAM-dossier, over de consolidatie daarvan en met de vraag aan Eurostat of de nv Liefkenshoektunnel mocht fungeren als een overheid buiten de Vlaamse begroting voor de bouw van de Oosterweelverbinding. Voor alle duidelijkheid dus, wij kennen ook hun adres.

Voor DBFM verwijst u naar de stand van zaken zoals die nu gekend is en geeft u geen verdere informatie. Ik heb blijkbaar andere informatie, maar de tijd tikt. We hebben nog een vergadering eind april in het Vlaams Parlement. Ik vrees dat we op dat ogenblik daarover meer wetenschap hebben.

U hebt mij gerustgesteld over het feit dat de vragen die worden gesteld, inderdaad informatief en technisch zijn. Zeker voor Gigarant van PMV kan Europa ons enkel feliciteren dat we dat hebben opgericht, denk ik. De DBFM-school zoals die vandaag functioneert, is door deze regering beslist en niet door de vorige.

Minister Philippe Muylers: Ik ben het met één vaststelling eens, mijnheer Van Mechelen, namelijk dat het informatieve vragen waren. Uiteraard ga ik niet concluderen voor Eurostat, ik laat het aan Eurostat om conclusies te trekken. Ik ben er ook niet zo ongerust over. Er zijn constructies opgesteld door deze en vorige regeringen. Ik stel die niet in vraag, mijnheer Van Mechelen. Ik heb Gigarant niet in vraag gesteld. Als u die indruk had, is dat verkeerd. Ik stel enkel vast dat het niet enkel constructies zijn die door deze Vlaamse Regering zijn ingesteld. Zelfs voor Scholen van Morgen zijn we niet met een wit blad begonnen, maar dat weet u ook.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

■